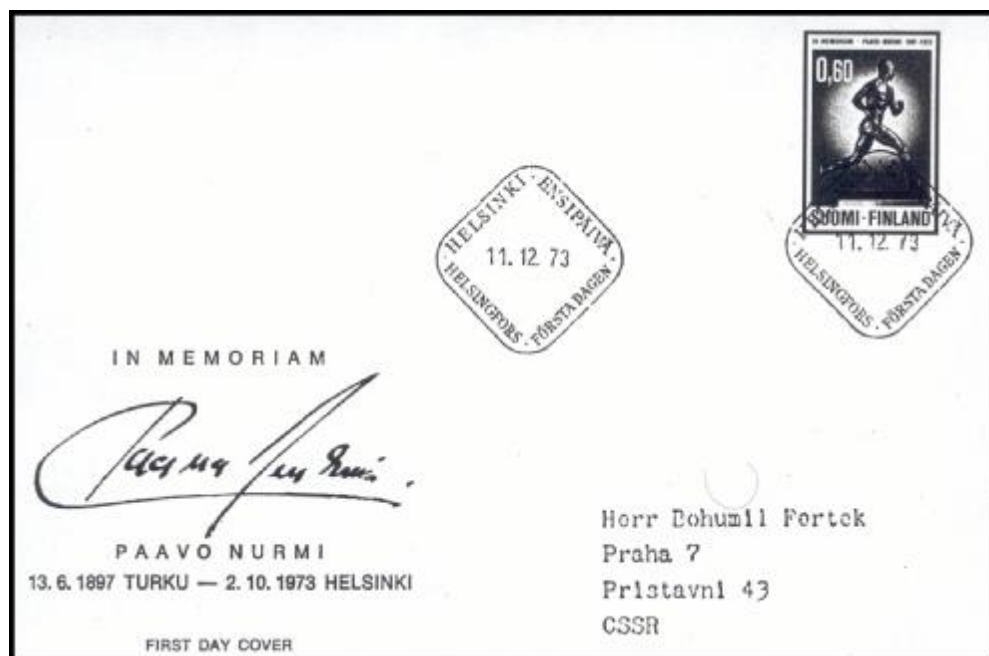

PAAVO NURMI NAPODOBIL EMILA ZÁTOPKA

Nejslavnější finský atlet a nejuspěšnější běžec světové historie, legendární Paavo Nurmi byl koncem roku 2006 vyhlášen ve Finsku Atletem století a napodobil tak Emila Zátopka, který stejnou poctu získal v České republice

v roce 1997. Nurmi na třech Olympijských hrách (1920, 1924, 1928) získal celkem devět zlatých medailí. V rozmezí let 1921-1931 vytvořil 22 světových rekordů v bězích od 1500 do 20 000 m. Byl také 22násobným mistrem Finska. Před OH 1932 byl IAAF diskvalifikován pro porušení amatérských pravidel při halových turné po USA v roce 1925 a 1929. Jako finský národní hrdina zapaloval olympijský oheň při helsinských hrách v roce 1952, kde tenkrát tři ze svých čtyř zlatých olympijských medailí získal právě Emil Zátopek.

Stanislav Kamenický

HAILE GEBRESELASSIE

17.1.2006 přinesl SPORTOVNI.NET tuto zprávu: „Etiopský běžec Haile Gebreselassie překonal v Arizoně hned dva vytrvalecké rekordy. Dvaatřicetiletý dvojnásobný olympijský vítěz vytvořil nové maximum na trati půlmaratonu 58 min. 55 sekund a čas si nechal změřit i na dvacátém kilometru. A byl z toho také světový rekord. Výkon dlouholetého rivala Keňana Paula Tergata překonal o půl minuty. Počet svých rekordů Gebreselassie zakulatil na dvacet.“

Svoje velké úspěchy začal Haile Gebreselassie sbírat v roce 1992, kdy se stal juniorským mistrem světa v běhu na 5000 i 10000 m. O rok později na MS ve Stuttgartu se již prosadil mezi dospělými a dokázal zvítězit na trati 10000 m a byl druhý na 5000 m. V roce 1994 překonal v holandském Hengelu první světový rekord na 5000m časem 12:56.96 min. Od té doby se mu to podařilo ještě 19x na tratích od 2000 m až po půlmaratón. Ve stejném roce byl ještě třetí na MS v přespolním běhu. V roce 1995 se mu zdařila obhajoba zlata na trati 10000 m na MS v Göteborgu a prvním vrcholem jeho kariéry bylo vítězství na stejné trati na OH 1996 v Atlantě. Hattrick, třetí titul mistra světa v řadě, přidal na MS 1997 v Athénách a ve stejný rok získal i titul halového mistra světa na 3000 m a milión dolarů činil jeho podíl na jackpotu ve Zlaté lize. V Seville na MS 1999 prodloužil svoji zlatou sérii o čtvrté vítězství a své kvality dokázal i na kratších tratích ziskem halových titulů mistra světa 1999 na tratích 1500 a 3000 m. Na OH 2000 v Sydney dokázal zopakovat vítězství na trati 10000 m.

Na MS 2001 v kanadském Edmontonu sice neztřížil popáté, ale s bronzem byl spokojen. Ve stejném roce se stal mistrem světa v půlmaratónu. Třetí titul halového mistra světa získal na trati 3000 m v roce 2003 a na MS v Paříži si ziskem stříbrné medaile zkompletoval sbírku cenných kovů.

Etiopie vydala v roce 2000 na počest svého národního hrdiny a světové atletické superstar sérii čtyř zdařilých známek, které by neměly chybět v našich sbírkách.

-jpb-

ZAPOMENUTÉ FOTBALOVÉ OSOBNOSTI

Trochu tak v zapomnění a snad i v nezájmu fotbalové veřejnosti je předválečný brankář československé reprezentace, Pláničkův náhradník německé národnosti – Ehrenfried (Čestmír) Patzel. Druhou polozapomenutou postavou je asi pro většinu českých fotbalových fanoušků italský fotbalista, záložník a pozdější úspěšný trenér Ferruccio Valcareggi.

Nejdříve se zastavíme u Ehrenfrieda Patzela. Narodil se 2.12.1910 v Chabařovicích nedaleko Ústí nad Labem. V československé lize chytal v letech 1932-1936 za Teplitzer FK. Na MS 1934 v Itálii dělal náhradníka Františku Pláničkovi, na šampionátu však nenastoupil. ČSR reprezentoval celkem 4x (1934-35). Premiéru v reprezentačním dresu si odbyl 2.9.1934 proti Jugoslávii (3:1). Úspěšně si vedl i ve druhém zápase 23.9.1934 ve Vídni v rámci Švehlova poháru s Rakouskem (2:2) (viz foto mužstva). Potřetí reprezentoval 14.10.1934 v Ženevě proti Švýcarsku (2:2) a reprezentační kariéru bez porážky ukončil 14.4.1935 v Praze proti Rakousku (0:0), když střídal v 19. minutě Františka Pláničku, který utrpěl těžký otřes mozku. O Patzelovi nebylo pak dlouhý čas zpráv, později se tvrdilo, že ho osud zavál na bojiště druhé světové války. Více jasno přinesla až zajímavá kniha Lubomíra Krále – Historie německé kopané v Čechách, která vyšla v srpnu 2006 v nákladu 1000 kusů.

Do roku 1942 působil Patzel v Teplitzer FK a od sezóny 1942/43 do 1947/48 hájil branku německého Offenbachu Kickers. Nejdříve v Gaulize Hessen-Nassau, ve které Offenbach v letech 1943 a 1944 zvítězil, po druhé světové válce pak v jižní oberlize (informace z internetové encyklopedie Wikipedie), odkud také v 34 letech po zranění odešel do brankářského důchodu.

Nějaký čas ještě působil jako rozhodčí přátelských zápasů v rámci Německého fotbalového svazu (DFB). Autorovi knihy se zřejmě nepodařilo sehnat více podrobnějších údajů, ale i tak mu patří dík za to, že vyplnil další mezeru v historii našeho fotbalu. Filatelisticky se bohužel Ehrenfried Patzel nedá nijak dokumentovat, a tak jediným dokladem o jeho působnosti v československé reprezentaci je pohlednice z MS 1934 s jeho podpisem, který se ale vyskytuje na mizivém počtu pohlednic ze zmíněného MS.

Výše vzpomínaný Ferruccio Valcareggi (*12.12.1919 v Terstu, +2.11.2005 ve Florencii) patří neprávem u nás k málo známým italským fotbalistovým osobnostem. V kopané působil jako hráč skoro dvacet let. S fotbalem začínal v US Terst (1930-1940). Později pak prošel známými italskými kluby jako byly FC Fiorentina (1940-45), FC Bologna (1945-47), AC Vicenza (1948-49), US Lucca (194-51) a AS Brescia (1951-52). S aktivním fotbalem skončil v US Pombino, kde také začal úspěšnou trenérskou dráhu (1954-55), dále vedl kluby AC Prato (1956-57), Atalanta Bergamo (1959-62). V sezóně 1966-67 byl spolu se

slavným Heleniem Herrerou trenérem národního mužstva Itálie. Prvním jeho významným úspěchem byl titul mistra Evropy, který získali Italové v roce 1968. Vydařilo se mu také MS 1970 v Mexiku, kde získal se svými svěřenci druhé místo. Naopak nezdarem skončila pod jeho vedením účast Itálie na MS 1974 v Německu, kde Italové skončili již ve skupině. V letech 1975-78 trénoval Hellas Veronu a 1978-79 AS Roma. Poslední trenérskou prací Ferruccio Valcareggiho byla juniorská reprezentace do 21 let, u které strávil šest let (1985-91). Jeho portrét můžete vidět na italském příležitostném razítku, které bylo při filatelistické výstavě ve Veroně použito k propagaci MS 2006.

Stanislav Kamenický

Belgie 2007 – sport na známkách-bowling, cyklokros, golf a sportovní celinové dopisnice

Známka uprostřed je věnována cyklokrosu, který měl letošní mistrovství světa v belgickém Hoogde Nevidaný závod v kategorii Elite s řadou pádů se nejlépe vydařil Erwinu Verveckenovi, který obhájil titul mistra světa z loňského roku. Celkově je to již jeho třetí. Naším reprezentantům se tento závod moc nevyvedl. Z Belgie se vraceli s jedinou bronzovou medailí, kterou vybojoval v závodě juniorů Jiří Polnický.

Austrálie 2007 – MS v plavání

Melbourne hostí od 17.3. do 1.4. letošního roku 12. mistrovství světa v plavání. Australská pošta vydala k této události příležitostnou známku a jak je v Austrálii zvykem také FDC, razítko prvního dne, tiskový list, speciální sešitek, apod.

Katar 2007 – Tenisové turnaje

Tenisový turnaj mužů na tvrdém povrchu se začátkem roku konal Doha. Vítězem turnaje ATP se stal Chorvat Ivan Ljubičić. Na přelomu února a března muže vystřídaly ženy. Turnaj WTA se stal kořistí Belgičanky Justine Heninové.

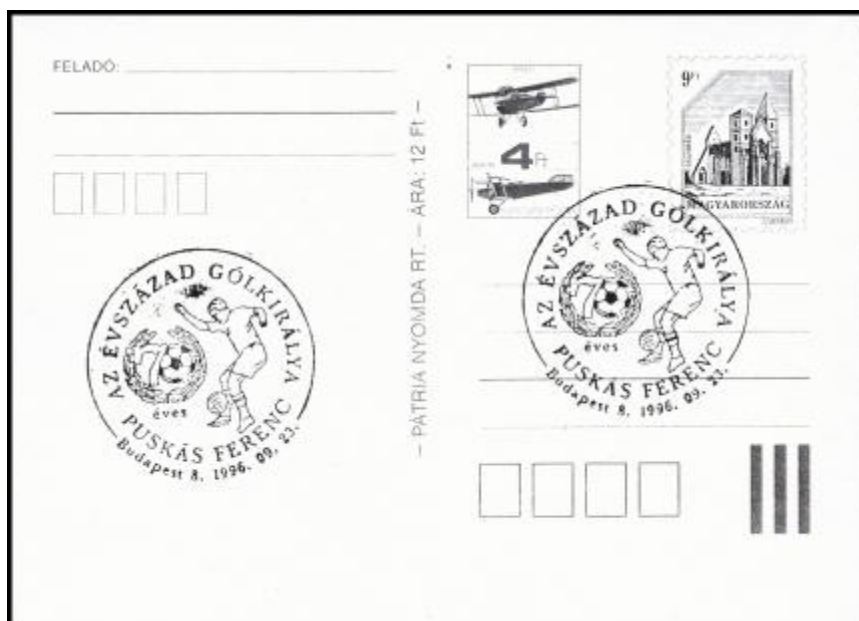
Katarská pošta vydala k tenisovým turnajům v Doha dvě známky.

ROZLOUČENÍ S LEGENDOU

V roce 2006 utrpěl fotbalový svět několik nenahraditelných ztrát. Mezi námi už nejsou takové osobnosti jako byli Giacinto Facchetti, trenéři Kazimierz Górski, Tele Santana, španělský útočník Telmo Zarra a v neposlední řadě legendární Ferenc Puskás (nar. 2.4.1927), vlastním jménem Purczeld.

Ferenc Puskás (za jeho jménem můžeme někde číst španělský přídomek Biró, maďarsky Öcsi – bratříček), byl jedním z nejslavnějších fotbalistů historie a jeho odchodem ztratil světový fotbal jednoho z nejlepších kanonýrů všech dob. Statistika mu napočítali neuvěřitelných 515 gólů v 529 ligových zápasech. V 50. letech minulého století byl tento budapešťský rodák jednou z velkých hvězd neporazitelného maďarského mužstva, v němž Ferenc Puskás odehrál 84 zápasů a nastřílel 83 gólů. Byl také kapitánem zlatého týmu na OH 1952 a stříbrného na MS 1954.

Po protikomunistickém povstání, které bylo krvavě potlačeno Sověty, v roce 1956 z Maďarska emigroval, aby se stal členem a oporou dalšího hvězdného týmu, tentokrát na klubové úrovni. S Realem Madrid vyhrál pět mistrovských titulů (372 zápasů, 324 gólů), tři Poháry mistrů evropských zemí, Interkontinentální pohár, 4x byl králem střelců jak ve Španělsku tak v Maďarsku. Zúčastnil se MS 1954 – 2. místo (4góly) a MS 1962, kde už v dresu Španělska hrál proti ČSSR (0:1). Španělsko reprezentoval 4x (2 góly). Odborníci odhadují, že během své kariéry odehrál 1300 utkání a vstřílel 1200 gólů a tím se zařadil mezi takové veličiny jako byli Josef Bican a Pelé. V roce 1963 byl členem vybraného mužstva světa a v roce 1964 výběru Evropy.

Po ukončení své hráčské kariéry vedl jako trenér mj. mužstva Alicante (Španělsko), Vancouver Royale (Kanada), Panathinaikos, který dovedl až do finále PMEZ) a AEK Atény (Řecko), Colo Colo (Chile), reprezentační mužstvo Saudské Arábie.

Maďarskému národnímu hrdinovi, který zemřel 17.11.2006 na zápal plic a vysokou horečku a poslední léta trpěl Alzheimerovou chorobou, přišli do basiliky sv. Štěpána v Budapešti dát poslední sbohem tisíce fanoušků a obdivovatelů a také celá řada fotbalových osobností. Mezi nimi např. Michel Platini, Franz Beckenbauer, spoluhráči z Realu Raymond Kopa, Francisco Gento, dva poslední žijící členové z maďarské jedenáctky z MS 1954 Jenő

Buzanszky a brankář Gyula Grosics, který přiváděl k šilenství anglické útočníky v památném utkání v roce 1953 ve Wembley, kde Maďarsko deklasovalo Anglii 6:3 a Puskás dal dva góly.

Přítomni byli také prezident FIFA Josef Blatter a bývalý předseda Mezinárodního olympijského výboru Juan Antonio Samaranch. Svému velkému soupeři se přišli poklonit dva ze tří žijících německých fotbalistů, Ottmar Walter a Horst Eckel, kteří nastoupili v roce 1954 ve finále MS a

pomohli porazit velkého favorita 3:2. Na závěr státního obřadu se s Ferencem Puskásem rozloučil jeho spoluhráč Jenő Buzanszky slovy: „Od nynějška je o jednu hvězdu na Zemi míň, ale o jednu více na nebi.“ Nezbyvá nic jiného, než s ním souhlasit.

Stanislav Kamenický

RAKOUSKÉ SPORTOVNÍ PERSONALIZOVANÉ ZNÁMKY

Možná že někteří z Vás četli článek Personalizované známky v soutěžním exponátu – ano či ne? v prvním letošním čísle Filatelie, jehož autorem byl pan Julius Cacka. Cituje se v něm z pravidel FIP: „Vhodným filatelistickým materiálem je ten, který pro účely přepravy poštou nebo jiným poštovním spojením byl vydán, měl být vydán, nebo byl vyroben v rámci příprav na jeho vydání, byl používán a nebo byl považován za platný pro poštovní vládními, místními nebo soukromými poštovními úřady a agenturami, a nebo jinými pověřenými či zmocněnými orgány.“ Pan Cacka se v článku dále zabývá rakouskými personalizovanými známkami a klade přitom důraz na slovo známka, protože rakouské personalizované známky mají všechny atributy poštovní známky na rozdíl od našich nebo australských potisknutých kuponů vedle poštovní známky. Použití těchto kuponů ve výstavních exponátech by mělo být de facto nulové.

Osobně se pan Cacka klání k tomu, že bychom personalizované známky zatracovat neměli. Je to odraz moderní doby a filatelie jako taková by měla moderní prvky s rozvahou vstřebávat. Exponát by měl být postaven na všech existujících filatelistických materiálech, tj. známkách, razítkách, strojových propagačních razítkách, celinách atd. Do této pestrosti by se jistě vešla i nějaká ta personalizovaná známka, pokud možno na poštu prošle celistvosti.

Článek mne inspiroval k tomu, abych shrnul již více než dvouletou historii rakouských personalizovaných známek se sportovním motivem. Rakouské personalizované známky mají doposud jednotnou nominální hodnotu 0,55 € a jsou tištěny v Rakouské státní tiskárně, nejčastěji v tiskových listech o 20 známkách (formát 5x4 na výšku, 4x5 na délku). Objednat lze buď celý tiskový list (cena TL 25 €) nebo v některých případech jednotlivé personalizované známky (cena 2,00-2,50 €). Existují však také známkové sešitky, které obsahují 2, 3, 8 (2x4) nebo 9 (3x3) personalizovaných známek.

1. Rakouští olympijští medailisté – OH Athény 2004	26.9.2004 - TL 4x5, více viz Zpravodaj 2/2005 str. 30
2. Max Schmeling – 99 let	28.9.2004 - TL i jednotlivě, viz Zpravodaj 2/2005 str. 30
3. Rakouský tým stolního tenisu	10.10.2004 - TL 4x5
4. Rakouští vojenští sportovci	26.10.2004 - TL 4x5
5. Fotbalový klub SV Ried	13.7.2005 - známkový sešitek s 9 známkami
6. Franz Beckenbauer – 60 let	5.9.2005 - TL i jednotlivě
7. Den sportu 2005	21.10.2005 - TL 5x4
8. ME v plavání v krátkém bazénu	3.12.2005 - TL 4x5
9. Fotbalový klub Austria Vídeň	16.12.2005 - známkový sešitek s 9 známkami
10. Olympijská kandidatura – Salzburg 2014	13.1.2006 - TL i jednotlivě
11. Toni Sailer – 70 let	9.2.2006 - TL 4x5, viz Zpravodaj 3/2006 str.61

↓ 5

↑ 6

↑ 8

↓ 9

↑ 10

12. Felix Gottwald – ZOH 2006 2x zlato a 1x stříbro	11.2.2006	}
13. Michael Walchhofer – ZOH 2006 1x stříbro	12.2.2006	
14. Rainer Schönfelder – ZOH 2006 2x bronz	15.2.2006	
15. Michaela Dorfmeisterová – ZOH 2006 2x zlato	16.2.2006	
16. Andreas a Wolfgang Lingerovi – ZOH 2006 1x zlato	16.2.2006	
17. Christoph Bieler – ZOH 2006 1x zlato	17.2.2006	
18. Michael Gruber – ZOH 2006 1x zlato	17.2.2006	
19. Mario Stecher – ZOH 2006 1x zlato	17.2.2006	
20. Hermann Maier – ZOH 2006 1x stříbro, 1x bronz	20.2.2006	
21. Thomas Morgenstern – ZOH 2006 2x zlato	20.2.2006	
22. Andreas Kofler – ZOH 2006 1x zlato, 1x stříbro	20.2.2006	
23. Benjamin Reich – ZOH 2006 2x zlato	21.2.2006	
24. Alexandra Meissnitzerová – ZOH 2006 1x bronz	21.2.2006	
25. Andreas Widhölzl – ZOH 2006 1x zlato	21.2.2006	
26. Martin Koch – ZOH 2006 1x zlato	21.2.2006	
27. Siegfried Grabner – ZOH 2006 1x bronz	22.2.2006	
28. Marlies Schildová – ZOH 2006 1x stříbro, 1x bronz	23.2.2006	
29. Nicole Hospová – ZOH 2006 1x stříbro	23.2.2006	
30. Reinfried Herbst – ZOH 2006 1x stříbro	27.2.2006	
31. Michail Botwinow – ZOH 2006 1x bronz	27.2.2006	
32. Fotbalový klub FC Wacker Tirol	13.3.2006 - známkový sešitek s 9 známkami	
33. Rakouští olympijští medailisté – ZOH Turín 2006	14.3.2006 - soutisk všech 20 rak. medailistů, TL 5x4	
34. Fotbalový klub SV Mattersburg	15.3.2006 - známkový sešitek s 9 známkami	
35. Fotbalový klub Rapid Vídeň	27.4.2006 - známkový sešitek s 9 známkami	
36. Fotbalový klub SCR Altach	17.7.2006 - známkový sešitek s 9 známkami	
37. Britské sportovní vozy	9.10.2006 - známkový sešitek s 8 známkami	
38. Fotbalový klub Grazer Athletik-Sport-Klub	3.1.2007 - známkový sešitek s 9 známkami	

u položek 12.-31. vše v TL 5x4 i jednotlivě, viz Zpravodaj 1/2006 str. 18

↑ 32

↓ 35

↓ 38

↑ 34

Více k rakouským personalizovaným známkám včetně objednání na <http://www.post.at/index.html> a klikněte na Philatelie shop.